

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: nõukogu direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus“

(COM(2021) 823 final – 2021/0433 (CNS))

(2022/C 290/09)

Raportöör: **Krister ANDERSSON**Kaasraportöör: **Petru Sorin DANDEA**

Konsulterimistaotlus	Euroopa Liidu Nõukogu, 10.2.2022
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 115.
Vastutav seksioon	majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seksioon
Vastuvõtmine seksioonis	3.3.2022
Vastuvõtmine täiskogus	23.3.2022
Täiskogu istungjärk nr	568
Hääletuse tulemus	
(poolt/vastu/erapooletuid)	197/1/5

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Komisjoni ettepaneku eesmärk on võtta ELis üle OECD/G20 *kaasava raamistiku* teises sambas sisalduvad *GloBE näidiseeskirjad*. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee väljendab heameelt, et komisjon tegutseb täielikult kooskõlas rahvusvaheliste arutelude ja kokkulepetega, ning toetab kindlalt komisjoni eesmärke.

1.2. Komitee nõustub komisjoniga, et „[ü]leilmsse miinimummaksu reformi mõjususe ja õiglus sõltub suurel määral selle rakendamisest kogu maailmas“. Komitee arvates on väga tähtis, et läbirääkimisi saadaks edu ja et need viidaks aegsasti lõpule. Selleks et kehtestada tõhusad eeskirjad ilma ülereguleerimiseta ja vältida konkurentsi moonutamist, on vaja ühist üleilmselt rakendamist.

1.3. Komitee on komisjoniga täielikult nõus, et on vaja „tagada OECD näidiseeskirjade ühetaoline rakendamine ELis“, ning et „[s]eda on võimalik saavutada ainult siis, kui õigusaktid jõustatakse tsentraalselt ja võetakse üle ühetaoliselt“.

1.4. Kuigi on tähtis, et tehnilised arutelud ja ettevalmistused toimuksid juba ELi tasandil, märgib komitee, et OECD jätkab põhjalikumate eeskirjade väljatöötamist ja täpsustab määratlusi. Liikmesriigid peaksid seega pöörama tähelepanu kõikide käimasolevate OECD läbirääkimiste soovitudele ja tehtud töö tulemustele ning neid arvesse võtma.

1.5. Komitee toetab uue süsteemi kavandamisel kõiki jõupingutusi, mille eesmärk on vähendada Euroopa ettevõtete ja maksuhaldurite kulusid nõuete täitmisel. Teise samba täielik rakendamine on keeruline ja nõuab palju aega ning märkimisväärseid jõupingutusi nii ettevõtetelt kui ka maksuhalduritelt. Lähikuudel esitab OECD eeldatavasti tähtsad eeskirjad „safe harbour“-põhimõtte, lihtsustatud haldusaruandluse jne kohta, mis võivad muuta uue maksusüsteemi rakendamist nii ettevõtete kui ka maksuhaldurite jaoks sujuvamaks. Need eeskirjad tuleb direktiivi lisada.

1.6. Komitee on seisukohal, et näidiseeskirjad ei tohiks kahjustada liikmesriikide parlamentides vastu võetud konkreetseid maksusätteid, mis on mõeldud tahtlike investeerimis- ja tööhõive stiimulitena. Tähtis on edendada rohelisemat ja digitaliseeritud majandust ning maksudel peaks selles olema oma koht.

1.7. Komitee nõuab, et direktiivi lisataks säte, mis võimaldab direktiivi kohaldada teise sambaga seotud vaidluste lahendamisel, vähemalt liikmesriikide vahel.

1.8. Komitee pooldab nõuete mittetäitmise korral karistuste kohaldamist ja kutsub liikmesriike tegema direktiivi sätete täitmise tagamiseks põhjalikke maksukontrolle.

1.9. Komitee nõuab maksupaketiga seoses koostööd mitte tegevate kolmandate riikide ELi loetelu läbivaatamist.

1.10. Komitee märgib, et hargmaiste ettevõtete õiglast maksustamist on üldsus juba ammu nõudnud, ja eeldab, et teise samba suhtes jõutakse ELis ja kogu maailmas kiiresti kokkuleppele.

2. Taust ja komisjoni ettepanek

2.1. Komisjoni direktiivi (hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus) eesmärk on võtta ELis üle OECD näidiseeskirjad ülemaailmse miinimummaksu riigisisese rakendamise kohta (OECD / kaasav raamistik (näidiseeskirjad)) ühtsete normide ja rakendamise kaudu ⁽¹⁾.

2.2. Sajandivanused riiklikud ja rahvusvahelised maksustamiseeskirjad ei täida mõningate praegu kasutatavate uute ärimudelite puhul enam oma eesmärke. Mõned ettevõtted ei ole paljudes riikides enam füüsiliselt kohal ja nad ei maksa nendes jurisdiktsioonides äriühingu tulumaksu samal määral kui füüsilise kohaoluga ettevõtted ⁽²⁾.

2.3. Pärast 2008.–2009. aasta majanduskriisi olid avalike sektorite eelarved surve all. Kõik need tegurid aitasid kaasa OECDs toimuvale protsessile, mis töötati välja maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise probleemiga tegelemiseks.

2.4. OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise 2015. aasta projekt tulemusena jõudsid G20/OECD kaasava raamistiku osalised kokkuleppele küsimuses, kuidas lahendada aina suurenevaid majanduse digipöördest tulenevaid maksuprobleeme.

2.5. Vastuvõetud pakett koosneb kahest sambast ja hõlmab kõigi sektorite ettevõtteid. Teine samm on mõeldud kontsernidele, kelle kontserni käive on vähemalt 750 miljonit eurot. Esimese sambaga nähakse ette maksustamisõiguste osaline ümberjaotamine turujurisdiktsioonidele ning teises sambas kehtestatakse minimaalseks tegelikuks maksumääraks 15 % ⁽³⁾. OECD näidiseeskirjad sisaldavad 70 lehekülge keerulisi ja väga tehnilisi reegleid, kaasa arvatud 10 lehekülge mõisteid, mis tagavad ühise lähenemisviisi ülemaailmsele minimaalsele maksustamisele.

2.6. Teine samm koosneb kahest riigisisest reeglist: i) *tulu arvessevõtmise reegel* ja ii) selle kaitsemeede, *alamaksustatud maksete reegel*, mida tuntakse koos kui *üleilmseid maksubaasi kahanemise vastaseid* (GloBE) eeskirju, ning aluslepingul põhinevast maksustamisele kuulumise reeglist.

2.7. Ettepanekus kehtestatakse lõplikule emaüksusele lisamaksukohustus, st et tal tuleb kompenseerida kogu kontserni maksupuudujääk jurisdiktsioonis, kus ta on maksuresident. Kõnealust maksutulu kogub seega asjaomane jurisdiktsioon, mis tähendab, et maksustamine ja maksutulud kuuluvad teisele jurisdiktsioonile. Riigid ei ole kohustatud tõstma maksumäära kavandatud miinimumtasemeni.

2.8. Kui lõplik emaüksus asub riigis, mis ei ole võtnud vastu tingimustele vastavaid tulu arvessevõtmise reegleid, kohaldatakse alamaksustatud maksete reeglit. See kohustab jurisdiktsiooni, kus hargmaine ettevõtte tegutseb, tegema samaväärseid näidiseeskirjade kohaseid kohandusi, mis muudavad kontserni ettevõtete maksukohustust nii, et lisamaksu kogutakse täies ulatuses.

2.9. Jurisdiktsioonile määratud lisamaksu kogusumma põhineb kontserni töötajate arvul ja materiaalsel varal jurisdiktsioonides, kes on kehtestanud alamaksustatud maksete reegli.

⁽¹⁾ Nõukogu direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus, COM(2021) 823 final.

⁽²⁾ Millisel määral maksavad mõned nn digitaalsed ettevõtted äriühingutele kohaldatavaid makse, ja millistes riikides nad neid makse maksavad, on teiste hulgas analüüsinud Matthias Bauer, „Digital Companies and Their Fair Share of Taxes: Myths and Misconceptions“. ECIPE, veebruar 2018, <https://ecipe.org/publications/digital-companies-and-their-fair-share-of-taxes/?chapter=all>.

⁽³⁾ OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekt „Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy. Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two)“, <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two.pdf>. Ülevaate saamiseks vt ka Jefferson VanderWolk, Squire Patton Boggs, „Global Minimum Taxation for Large Multinationals“, <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6884197871441207296/>.

2.10. Lisamaksu kogusumma arvutamine iga jurisdiktsiooni puhul hõlmab sisulistel põhjustel tehtavat erandit, mis võimaldab teatava osa tulu maksustamist allapoole minimaalset maksumäära. Erandi alla kuuluva tulu suurus on esialgu 10 % kohalikest palgakuludest ja 8 % kohalikult kasutatava materiaalse vara väärtusest. Mõlema osakaalu vähendatakse 10aastase perioodi vältel 5 %ni.

2.11. OECD näidiseeskirjades kasutatakse tegelike maksumäärade arvutamiseks finantsarvestust koos keeruliste kohandustega. Samuti annavad nad jurisdiktsioonile võimaluse kehtestada riigisisese lisamaksu miinimumsumma arvutamise meetodi, mispuhul määratakse lisamaks sellele jurisdiktsioonile, kes hakkab ka seda koguma, ning seega ei kandu maksutulud üle teise jurisdiktsiooni.

2.12. OECD on lubanud esitada 2022. aasta esimese kvartali jooksul näidiseeskirjade kommentaarid, et selgitada reeglite tõlgendamist ja töötada välja edasisi suuniseid/selgitusi „safe harbour“-põhimõtte ja haldussuuniste kohta. Võidakse esitada veel teisi selgitusi.

2.13. Moonutuste vältimiseks ning võrdsete võimaluste ja Euroopa konkurentsivõime tagamiseks on äärmiselt oluline, et reegleid ja rakendamist tõlgendatakse kogu maailmas samal ajal ühtemoodi ⁽⁴⁾.

2.14. Võttes aluseks komisjoni teatise „Äriühingute maksustamine 21. sajandil“, hõlmab komisjoni teatis ainult OECD/G20 kaasava raamistiku teises sambas sisalduvaid *GloBE näidiseeskirju*. Esimene samm ei ole nii üksikasjalik kui teine samm. Selle paketiosa suhtes võidakse samuti vastu võtta ELi direktiiv ⁽⁵⁾.

2.15. Direktiivi kohaldamisala määratleb viide hargmaiste ettevõtete kontsernide või suurte riigisiseste kontsernide koosseisu kuuluvatele üksustele, mille kontserni konsolideeritud kogutulu neljast eelnevast aastast vähemalt kahel ületab 750 miljonit eurot.

2.16. Direktiivis sätestatakse, et kui lõplik emaüksus asub väljaspool ELi sellises jurisdiktsioonis, kus ei kohaldata tingimuste vastavat tulu arvessevõtmise reeglit, kohaldatakse alamaksustatud maksete reeglit kõigi kontserni kuuluvate üksuste suhtes asjakohase alamaksustatud maksete reegli raamistikuga jurisdiktsioonides. Sellisel juhul on hargmaise ettevõtte kontserni kuuluvatel üksustel kohustus tasuda liikmesriigis lisamaksu, mis jaotatakse kahetegurilise valemi alusel vastavalt hargmaise ettevõtte kontserni kuuluvate üksuste madala maksumääraga tulule.

2.17. Direktiiv hõlmab eeskirju *tingimuste vastava tulu* arvutamiseks, st korrigeeritud tulu, mida võetakse arvesse tegeliku maksumäärade arvutamisel. Selle tulu arvutamiseks tuleb võtta aluseks kontserni kuuluva üksuse finantsaruandluse netotulu või -kahjum majandusaastal. Finantsaruandluse ja maksuarvestuse erinevuste suhtes tehakse teatavaid keerulisi kohandusi. Peamised kohandused on seotud kulude-tulude aruandluse nõuetega, kuid näiteks ei arvestata madala maksumääraga sätteid patenditulude maksustamise erikorra puhul, küll aga võetakse arvesse põhivarade kiirendatud amortisatsiooni.

2.18. Sätestatakse reeglid koosseisu kuuluva üksuse majandusaasta *korrigeeritud hõlmatud maksude* välja arvutamiseks. Hõlmatud maksude jaotamise peamine põhimõte on määrata need selle jurisdiktsiooni alla, kus nende maksudega maksustatav kasum teeniti. Selle põhimõtte järgimise tagamiseks sätestatakse direktiivis ka erinormid seoses piiriüleste maksude või püsiva tegevuskoha, läbipaistva majandusüksuse, välismaise kontrollitava äriühingu, hübriidüksuse või dividendide maksustamise korral.

2.19. Direktiivi kohaselt arvutatakse tegelik määr, jagades kontserni korrigeeritud hõlmatud maksud kontserni korrigeeritud tuluga, mida kontsern on majandusaastal konkreetse jurisdiktsioonis teeninud. Kooskõlas ülemaailmse kokkuleppega ja ülevõtmise tagamiseks kehtestatakse direktiivis *GloBE* näidiseeskirjade kohaldamise eesmärgil minimaalseks tegelikuks maksumääraks 15 %.

⁽⁴⁾ Ameerika Ühendriikidel on oma ülemaailmse miinimummaksu kord – „Global Intangible Low Tax Income“ (Üleilmne immateriaalne madala maksumääraga tulu ehk GILTI) –, kuid kehtiv õigusakt ei ole komisjoni sõnul kooskõlas tulu arvessevõtmise reegli sätetega. Ameerika Ühendriikides käib parajasti GILTI reform, et viia see teise sambaga kooskõlla. OECD peab läbirääkimisi Ameerika Ühendriikide ja kaasava raamistiku osalistega, et teha kindlaks tingimused, mille alusel muuta reformitud GILTI teise sambaga samaväärseks. Kuni selliste tingimuste kokkuleppimiseni võivad Euroopa ettevõtjad sattuda konkurentsivalvemesse, isegi kui jõustatud alamaksustatud maksete reegel pakuks teatavat katet.

⁽⁵⁾ „Selleks et tagada 1. samba järjepidev rakendamine kõigis ELi liikmesriikides, sealhulgas nendes, kes ei ole OECD liikmed ega osale kaasavas raamistikus, teeb komisjon ettepaneku võtta 1. samba rakendamiseks ELis vastu direktiiv.“ COM(2021) 251 final, lk 9.

2.20. Selleks et vähendada regulatiivseid kulusid vähese riskiga olukordades, kohaldatakse erandit minimaalsete summade suhtes ehk miinimumtulu välistamist. See on olukord, kus hargmaiste ettevõtete kontserni kuuluvate üksuste kasum asjaomases jurisdiktsioonis ei ületa ühte miljonit eurot ja äritulu on alla kümne miljoni euro.

2.21. Erisätted kehtivad ühinemiste, ülevõtmiste, ühisettevõtete ja mitme emaettevõtjaga hargmaiste ettevõtete kontsernide kohta. Sellega nähakse ette konsolideeritud tulukünnise kohaldamine kontserni liikmete suhtes ühinemise või jagunemise korral. Kui kontserni kuuluva üksuse omandab või müüb normide kohaldamisalasse kuuluv hargmaiste ettevõtete kontsern, tuleks sellist üksust aasta jooksul käsitleda mõlema üksuse osana, tehes teatavaid kohandusi GloBE näidiseeskirjade toimimiseks kasutatavate atribuutide väärtustes (hõlmatud maksud, kõlblikud palgakulud, kõlblik materiaalne vara, ülemaailmse maksubaasi kahanemise vastase võitluse tähenduses edasilükkunud tulumaksu vara).

2.22. Direktiiv sisaldab ka maksualase neutraalsuse korda ja kasumijaotamismaksu süsteeme käsitlevaid norme. Selleks et vältida soovimatuid tagajärgi, nagu ebaproportsionaalne alamaksustatud maksete reegli lisamaksukohustus hargmaiste ettevõtete kontsernis, nähakse direktiiviga ette erinormid lõpliku emaüksuse tulude arvutamiseks, kui selline üksus on maksustamise mõttes läbipaistev või selle suhtes kohaldatakse mahaarvatavate dividendide korda ⁽⁶⁾.

2.23. Direktiiviga kohustatakse liikmesriigis asuvat hargmaiste ettevõtete kontserni kuuluvat üksust esitama lisamaksu deklaratsiooni, välja arvatud juhul, kui deklaratsiooni esitab hargmaiste ettevõtete kontsern mõnes teises jurisdiktsioonis, kellega liikmesriigil on tingimustele vastav pädevate asutuste kokkulepe, millega nähakse ette iga-aastaste aruannete automaatne vahetamine. Deklaratsioonid tuleb esitada 15 kuu jooksul pärast selle majandusaasta lõppu, mille kohta need on koostatud.

3. Üldised märkused

3.1. Komitee pooldab komisjoni direktiivi ettepanekut, mille eesmärk on võtta ELi õigussüsteemis ja ühisturul üle teine samm. Komitee toetab kindlalt ja väärtustab asjaolu, et komisjon ühtlustab oma tööd rahvusvaheliste arutelude ja kokkulepetega. Komitee märgib, et kokkulepped ei mõjuta äriühinguid, mis jäävad allapoole teatavat künnist, kuid et reeglid on üldised ja neid kohaldatakse OECD andmetel sadade ettevõtete suhtes. Igal ettepaneku reguleerimisalasse kuulaval kontsernil võib olla palju püsivaid tegevuskohti ja tütarettevõtjaid.

3.2. Komitee märgib, et kõikidest kaasava raamistiku läbirääkimistel osalevatest riikidest ei ole paketiga nõustunud neli riiki. Ülemaailmse kokkuleppe on allkirjastanud 137 riiki. ELi direktiiv miinimummaksu kohta võib pakkuda lisakaitset kahjulike maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise seotud tavade vastu ning komitee toetab ja on alati toetanud maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekti eesmärke, et tagada ELis kestlik avaliku sektori rahandus.

3.3. Komitee on komisjoniga nõus, et „[ü]leilmsel miinimummaksu reformi mõjus ja õiglus sõltub suurel määral selle rakendamisest kogu maailmas“. Komitee arvates on väga tähtis, et läbirääkimisi saadaks edu ja et need viidaks aegsasti lõpule. Tõhusate eeskirjade kehtestamiseks ja konkurentsi moonutamise vältimiseks on äärmiselt oluline ühine ülemaailmne rakendamine.

3.4. Komitee on seisukohal, et OECD/G20 kaasava raamistiku esimest ja teist sammu tuleks käsitleda kui ühtset ja omavahel tihedalt seotud paketti. Väga tähtis on kahe samba ühetaoline rakendamine. Komitee julgustab liikmesriike ja komisjoni suurendama OECD kaudu läbirääkimisteks tehtavaid jõupingutusi, et rakendada esimene samm ülemaailmselt tasandil võimalikult kiiresti.

3.5. Komitee nõustub komisjoniga, et ELi tasandi meetmed on vajalikud, ning et oluline on „tagada OECD näidiseeskirjade ühetaoline rakendamine ELis“. Lisaks nõustub komitee, et „seda on võimalik saavutada ainult siis, kui õigusaktid jõustatakse tsentraalselt ja võetakse üle ühetaoliselt“ ⁽⁷⁾. Komitee rõhutab, et direktiivis tuleb austada põhivabadusi ja aluslepingutest tulenevaid kohustusi ja pädevust.

⁽⁶⁾ Investeeringuettevõtetele kehtestatakse erinormid tegeliku maksumäära kindlaksmääramiseks, lisamaksu määramiseks, nende käsitamiseks läbipaistvate majandusüksustena ning otsustamiseks kohaldada maksustatava kasumi jaotamise meetodit. Seoses kasumijaotamismaksu süsteemidega sätestatakse direktiivis, et igal aastal, kui aruande esitav üksus otsustab, milliste kontserni kuuluvate üksuste suhtes kohaldatakse kõlblikku kasumijaotamismaksu süsteemi, võetakse asjaomaste kontserni kuuluvate üksuste korrigeeritud hõlmatud maksude arvutamisel arvesse arvestuslikku kasumijaotamismaksu.

⁽⁷⁾ COM(2021) 823 final, lk 3.

3.6. ELi protsessile aitab kaasa asjaolu, et kõik liikmesriigid osalesid OECD / kaasava raamistiku läbirääkimistel või on pärast läbirääkimisi andnud oma nõusoleku. Komitee märgib, et hargmaiste ettevõtete õiglast maksustamist on üldsus juba ammu nõudnud, ja eeldab, et teise samba suhtes jõutakse ELis ja kogu maailmas kiiresti kokkuleppele.

3.7. Kuigi on tähtis, et tehnilised arutelud ja ettevalmistused toimuksid juba ELi tasandil, märgib komitee, et OECD jätkab põhjalikumate eeskirjade väljatöötamist ja täpsustab määratlusi. Liikmesriigid peaksid seega pöörama tähelepanu kõikide käimasolevate OECD läbirääkimiste soovitudele ja tehtud töö tulemustele ning neid arvesse võtma, sest direktiivi muutmist tuleks vältida. Samuti on tähtis, et EL peaks hoolikalt silmas kolmandate riikide jurisdiktsioonide poolt rakendamise ajakava.

3.8. Komitee toetab komisjoni otsust võtta aluseks ulatuslik rahvusvaheline ettevalmistav töö, kasutades OECD mõjuhinnangut kõnealuse ettepaneku välja töötamisel, et vältida topelttöö tegemist uue mõjuhinnanguga. Komitee oleks isiki soovinud mõjuhindamist, milles keskendutakse nendele direktiivi osadele, mis tagaksid kooskõla ELi õigusega. Komitee nõuab sellise hindamise tegemist ja avaldamist.

3.9. Komitee märgib ja mõistab vajadust tagada kooskõla ELi õigusega. Selle saavutamise kõige lihtsam, kuid mitte ilmtingimata ainus viis on laiendada tulu arvessevõtmise reegli sätet puhtalt riigisisestele olukordadele.

3.10. Komitee nõustub komisjoniga, et kaasata tuleks piiratud arv maksumaksjaid, ning et 750 miljoni euro suurune piirmäär „on kooskõlas OECD näidiseeskirjade ja liidu õiguse nõuetega“⁽⁸⁾, austades seega proportsionaalsuse põhimõtet. Komitee märgib, et piirmäär on kooskõlas *aruandlusega riikide lõikes* ja maksustamise vältimise vastase direktiiviga.

3.11. Komitee nõustub komisjoniga, et OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasavas raamistikus kokku lepitud 15 %-line minimaalne maksumäär „kajastab tasakaalu äriühingu tulumaksu määrade vahel kogu maailmas“⁽⁹⁾. Tähtis on austada valitsuste kokkulepet, võtta üle reeglid ja kehtestada selle kohaldamisalas olevatele ettevõtetele lisamaksukohustus. Kooskõlas OECD kokkuleppega, toetab komitee samuti sisulistel põhjustel tehtavat erandit, mille aluseks on palgakulud ja materiaalne vara, ning nõustub komisjoni hinnanguga, et kui tegeletakse tegeliku majandustegevusega, siis „ei oleks maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tavad tõenäoliselt edukad“⁽¹⁰⁾.

3.12. Komitee toetab uue süsteemi kavandamisel kõikvõimalikke jõupingutusi, mille eesmärk on vähendada Euroopa ettevõtete ja maksuhaldurite kulud nõuete täitmisel. Teise samba täielik rakendamine on keeruline ja nõuab palju aega ning jõupingutusi. Maksuhaldurid peavad looma uute maksukohustuste välja arvutamise ja kogumise süsteemid ja korra. Lisaks sellele on vaja kiire rakendamise tagamiseks piisava väljaõppe saanud töötajaid, tagades ka vahendid muude rahvusvaheliste maksustamispädevuste jaoks, nagu siirdehindade eelkokkulepped ja vaidluste lahendamise mehhanismid. Komitee julgustab rakendamise tähtjast (jaanuar 2023) kinnipidamiseks maksuhaldureid ettevalmistavat tööd alustama või kiirendama.

3.13. Komitee kutsub kohaldama vaidluste lahendamise direktiivi teise sambaga seotud vaidlustele, vähemalt liikmesriikide vahel. Uued maksuvaidluste lahendamise eeskirjad on kehtinud alates 1. juulist 2019. Need eeskirjad on sätestatud nõukogu direktiivis (EL) 2017/1852⁽¹¹⁾ ja need muudavad maksuvaidluste lahendamise märkimisväärselt lihtsamaks, sest nendega tagatakse, et ettevõtteid ja kodanikke saavad kiiremini ja tõhusamalt lahendada maksulepingute tõlgendamise ja rakendamisega seotud vaidlusi.

3.14. Kooskõlas OECD kokkuleppega toetab komitee miinimumtulu välistamist, mis võimaldab hargmaise ettevõtte üksuse suhtes kohaldada maksuvabastust, kui üksuse kasum on alla ühe miljoni euro ja äritulu alla kümne miljoni euro. Võib juhtuda, et see künnis tuleb hiljem üle vaadata.

3.15. Komitee arvates on tähtis, et kavandatavad „safe harbour“-põhimõtted esitatakse võimalikult varakult, et need saaks lõplikku direktiivi üle kanda. Seda on vaja, et vältida tarbetut halduskoormust maksumaksjatele ja maksuhalduritele.

⁽⁸⁾ COM(2021) 823 final, lk 3.

⁽⁹⁾ COM(2021) 823 final, lk 16.

⁽¹⁰⁾ COM(2021) 823 final, lk 16.

⁽¹¹⁾ ELT C 173, 31.5.2017, lk 29.

3.16. Komitee nõustub direktiivi eesmärgiga näha ette, et komisjon hindab teatavatel parameetritel põhinevaid tulu arvessevõtmise reegli samaväärsuse kriteeriume koos samaväärsuse kriteeriumidele vastavate kolmandate riikide jurisdiktsioonide loeteluga. Seda loetelu muudetakse delegeeritud õigusaktiga.

3.17. Komitee võtab teadmiseks ELi nõukogu eesistujariigi Prantsusmaa teatatud kavatsuse lõpetada võimaluse korral arutelu enne Prantsusmaa peatseid valimisi 2022. aasta aprillis. EL peaks innustama oma kaubanduspartnereid olema sama edasipüüdlilikud.

4. Konkreetsed märkused

4.1. On tähtis, et näidiseeskirjad ei kahjustaks liikmesriikide parlamentide kehtestatud muid maksusätteid, mis on mõeldud tahtlike investeerimis- ja tööhõivestimulitena. Takistada ei tohiks pikaajalisi reegleid, näiteks püsiinvesteeringute puhul kiirendatud amortisatsiooni võimaldamine, teadus- ja arendustegevuse stiimulid või uuemad algatused, millega edendatakse rohelisema ja digitaliseerituma majanduse arendamist. See kehtib nii pandeemiaga seotud majanduse elavdamise algatuste kui ka tulevase tehnoloogilise arengu kohta, mida tuleks soodustada.

4.2. *GloBE näidiseeskirjade* rakendamine ELis mõjutab olemasolevaid maksustamise vältimise vastase direktiivi sätteid, täpsemalt välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevaid eeskirju, mis võivad mõjutada teise samba aluseks olevat tulu arvessevõtmise reeglit. Komisjoni teatistes äriühingute maksustamise kohta 21. sajandil⁽¹²⁾ märgitakse, et valitsused on kehtestanud mitmesuguseid maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidmise vastaseid meetmeid ning et need meetmed on olemasoleva keeruka süsteemi veelgi keerulisemaks muutnud⁽¹³⁾. Isegi kui maksustamise vältimise vastast direktiivi ei ole vaja muuta,⁽¹⁴⁾ võib kombineeritud reeglite tõhususe ja halduskoormuse läbivaatamine olla kasulik nii maksuhalduritele kui ka ettevõtjatele.

4.3. Komitee on nõus komisjoni seisukohaga, et *GloBE näidiseeskirjade* ülevõtmine ELis võiks sillutada teed kokkuleppele jõudmiseks *intresside ja litsentsitasude* direktiivi uuesti sõnastamise menetluses olevas ettepanekus.

4.4. Komitee nõuab eeskirjade tõhususe ja halduskulude põhjalikku seiret. Liikmesriigid peaksid vältima maksualaste eelotsuste ülemäärast kasutamist, kui need kahjustavad ülemaailmse kokkuleppe sätteid.

4.5. Komitee pooldab nõuete mittetäitmise korral karistuste kohaldamist ja kutsub liikmesriike tegema direktiivi sätete täitmise tagamiseks põhjalikke maksukontrolle.

4.6. Komitee nõuab kokkulepitut OECD maksupaketiga seoses koostööd mittetegevate kolmandate riikide ELi loetelu läbivaatamist.

4.7. Komitee märgib, et hargmaiste ettevõtete õiglast maksustamist on üldsus juba ammu nõudnud, ja eeldab, et teise samba suhtes jõutakse ELis ja üleilmsel tasandil kiiresti kokkuleppele.

Brüssel, 23. märts 2022

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG

⁽¹²⁾ COM(2021) 251 final.

⁽¹³⁾ Vt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus „Äriühingute maksustamine 21. sajandil“. Seni avaldamata.

⁽¹⁴⁾ COM(2021) 823 final, lk 2.